

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU
Zagreb, Amruševa 2/II.

Poslovni broj: 21. P-20/22-21

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Trgovački sud u Zagrebu, po sutkinji Ivani Manestar, u pravnoj stvari tužitelja STANOGRAD stambeno-graditeljske zadruge u stečaju, Zagreb, Ilica 109, OIB: 48821947982, kojeg zastupa Ante Omazić, odvjetnik u Zagrebu, Budmanijeva 5, protiv tuženice Blanke Škegro iz Zagreb, Zelengaj 71, OIB: 27855236095, koju zastupa Jurica Tončić, odvjetnik u Zagrebu, Đorđićeva 19, radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika, nakon javne glavne rasprave zaključene 10. listopada 2022. u prisutnosti punomoćnika tužitelja i punomoćnika tuženice, dana 17. studenog 2022.

presudio je

I. Utvrđuje se da je bez pravnog učinka prema stečajnoj masi tužitelja Sporazum o zasnivanju založnog prava na nekretnini od 6. ožujka 2015., koji je solemniziran istog dana od strane Javnog bilježnika Nikole Tadića, pod brojem OV-1427/15.

II. Nalaže se Općinskom građanskom sudu u Zagrebu, Zemljišnoknjižnom odjelu, u roku od 15 dana, izvršiti brisanje uknjižbe založnog prava upisane temeljem Sporazuma o zasnivanju založnog prava na nekretnini od 6. ožujka 2015., solemniziranog istog dana od strane Javnog bilježnika Nikole Tadića, pod brojem OV-1427/15, upisane pod poslovnim brojem Z-22033/15 i uspostaviti zemljišnoknjižno stanje kakvo je bilo prije provedbe tog sporazuma, na nekretninama tužitelja:

- suvlasnički dio 1,322/100 nekretnine oznake zk. č. 478/3 Ilica, Zgrada mješovite uporabe br. 134 i 134/1 i dvorište, ukupne površine 911 m², upisane u zk ul. 12916 k.o. Grad Zagreb s kojim je neodvojivo povezano etažno vlasništvo (E-24) na Lokalni 4 površine 35,93 m², u prizemlju (kota 0,00), u planu posebnih dijelova označeno tamno narančastom bojom, upisano u podulošku 24,
- suvlasnički dio 1,293/100 nekretnine oznake zk. č. 478/3 Ilica, Zgrada mješovite uporabe br. 134 i 134/1 i dvorište, ukupne površine 911 m², upisane

u z. ul. 12916 k.o. Grad Zagreb s kojim je neodvojivo povezano etažno vlasništvo (E-25) na Lokalu 5 površine 35,14 m², u prizemlju (kota 0,00), u planu posebnih dijelova označeno crvenom bojom, upisano u poduložak 25.

III. Nalaže se tuženici naknadu tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 214.718,75 kn, u roku od 15 dana.

IV. Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 82.125,00 kn, kao neosnovan.

V. Odbija se u cijelosti zahtjev tuženice za naknadu troškova parničnog postupka, kao neosnovan.

Obrazloženje

1. Tužitelj u tužbi navodi da je nad njime 22. studenog 2018. otvoren stečajni postupak. Nadalje, navodi da je 13. studenog 2012. sklopljen Sporazum radi osiguranja novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini, između zajmodavca i založnog vjerovnika Croatia Lloyd d.d., zajmoprimca SG VRBIK 1978 d.o.o., tužitelja kao založnog dužnika 1 i tuženice kao založnog dužnika 2, kojim je tuženica dozvolila uknjižbu založnog prava na svojim nekretninama u Zagrebu, Ilica 109 i 111, upisanim u z. ul. 8886 k.o. Grad Zagreb, u poduložak 42 (spremište broj 42 površine 7,11 m²) i poduložak 74 (poslovni prostor površine 21,93 m² s terasom površine 4,73 m² i podrumskim skladištem površine 20,02 m²). Nakon toga, a u svrhu "obeštećenja tuženice kao založnog dužnika za kredit koji je Croatia Lloyd d.d. dalo društvu SG VRBIK 1978 d.o.o." da su tužitelj i tuženica 6. ožujka 2015. sklopili Sporazum o zasnivanju založnog prava na nekretninama tužitelja u Zagrebu, Ilica 134, upisanim u z. ul. 12916 k.o. Grad Zagreb, u poduložak 24 (lokal broj 4 površine 35,93 m²) i poduložak 25 (lokal broj 5 površine 35,14 m²) te na nekretnini na istoj adresi u izvanknjižnom vlasništvu tužitelja (lokal u prizemlju površine 44,42 m²), kao i na nekretnini na adresi Zagreb, Ilica 109 i 111 upisanoj u z. ul. 8886 k.o. Grad Zagreb, u poduložak 78 (poslovni prostor u polukatu desno površine 75,82 m²). Predmetni Sporazum o zasnivanju založnog prava od 6. ožujka 2015. da je u ime tužitelja potpisao njegov tadašnji zastupnik po zakonu Zvonimir Škegro koji je suprug tuženice, slijedom čega da se tuženica smatra bliskom osobom tužitelja, u smislu odredbe čl. 207. st. 1. t. 1. i 3. Stečajnog zakona (narodne novine, broj: 71/2015., 104/2017., dalje u tekstu: SZ), koja da je morala znati da je u vrijeme sklapanja tog ugovora tužitelj bio nesposoban za plaćanje. Ističe da su nekretnine tuženice na kojima je zasnovano založno pravo radi osiguranja tražbine zajmodavca Croatia Lloyd d.d. prema društvu SG VRBIK 1978 d.o.o., društvu kćeri tužitelja, znatno manje vrijednosti nego li nekretnine tužitelja na kojima je tuženica stekla založno pravo radi osiguranja tražbine u iznosu od 290.000,00 eura "kao obeštećenja", a kako tužitelj nije bio korisnik zajma radi osiguranja povrata kojeg je tuženica dala u zalog svoje nekretnine, to da tužitelj uopće nije bio dužan davati tuženici nikakvo "obeštećenje", slijedom čega da je jedina svrha predmetnog Sporazuma o zasnivanju založnog prava od 6. ožujka 2015. bila oštećenje tužiteljevih vjerovnika, zasnivanjem razlučnog prava u korist tuženice i na taj način izvlačenjem predmetnih nekretnina iz stečajne mase tužitelja. Stoga smatra da je predmetna pravna radnja pobojna sukladno odredbi čl. 202. st. 1. i 3. SZ-a (namjerno

oštećenje), ali i sukladno odredbi čl. 203. SZ-a, budući da se radi o pravnoj radnji bez naknade koja je poduzeta godinu dana prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka. Stoga tužitelj zahtijeva da se utvrdi da je Sporazum o zasnivanju založnog prava na nekretninama tužitelja od 6. ožujka 2015. bez pravnog učinka prema njegovoj stečajnoj masi te da se naloži zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog građanskog suda u Zagrebu brisanje uknjižbe založnog prava upisane temeljem pobijanog ugovora na nekretninama tužitelja upisanim kao etažno vlasništvo koje je povezano s 1,322/100 suvlasničkog dijela nekretnine upisane u zk. ul. 12916 k.o. Grad Zagreb oznake zk. č. 478/3 Ilica, zgrada mješovite uporabe 134 i 134/I. i dvorište, ukupne površine 911 m², upisano u poduložak 24 kao lokal broj 4 površine 35,93 m² na adresi Ilica 134 i kao etažno vlasništvo koje je povezano s 1,293/100 suvlasničkog dijela navedene nekretnine, upisano u poduložak 25 kao lokal broj 5 površine 35,14 m² na adresi Ilica 134.

2. Tuženica u odgovoru na tužbu navodi da nisu ispunjene niti opće niti posebne pretpostavke za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika, s obzirom da tuženica nije poduzela nikakvu radnju kojom bi se remetilo ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika tužitelja, niti kojom bi se pojedini od njih stavljali u povoljniji položaj. Ističe prigovor promašene pasivne legitimacije, s obzirom da se prema odredbi čl. 202. SZ-a može pobijati pravna radnja koju je dužnik poduzeo, a da ona nije dužnik, već vjerovnik. Osim toga, da ona nije mogla u vrijeme sklapanja pobijanog pravnog posla znati da će tri i pol godine nakon toga nad tužiteljem biti otvoren stečajni postupak. Ističe da nije bila namjera tužitelja da sklapanjem pobijanog ugovora ošteti svoje vjerovnike, a sve i ako jest, da ona za nju nije znala niti je morala znati. Tužbu smatra proturječnom, jer se najprije pobija pravna radnja stečajnog dužnika kao naplatni ugovor sukladno odredbi čl. 202. SZ-a, da bi se kasnije pobijala kao pravna radnja bez naknade, u smislu odredbe čl. 203. SZ-a.

nebac 3. U očitovanju na odgovor na tužbu tužitelj, u bitnom, navodi da se tužba za pobijanje pravnih radnji podnosi protiv osobe prema kojoj je pobijana pravna radnja poduzeta, a to je tuženica, stoga da je prigovor promašene pasivne legitimacije neosnovan. Protivi se svim navodima tuženice koji su uprotivnosti s navodima iz tužbe. Dostavlja izvješće stečajnog upravitelja o stanju stečajne mase tužitelja od 5. veljače 2019., čiji je sastavni dio pregled imovine i obveza stečajnog dužnika, a iz kojeg da je vidljivo da je knjigovodstvenavrijednost imovine tužitelja 12.389.862,00 kn, dok njegove obveze iznose 135.446.520,93 kn, iz čega proizlazi da stečajna masanije dovoljna za namirenje svih tražbina stečajnih vjerovnika.

4. Tuženica navodi da je SG VRBIK 1978 d.o.o. društvo kojeg je osnovao tužitelj u svrhu realizacije građevinskog projekta u naselju Vrbik u Zagrebu, po uputi društva Croatia Lloyd d.d., s kojim je kasnije SG VRBIK 1978 d.o.o. sklopilo ugovor o zajmu radi financiranja predmetnog projekta, ali s kojim je i tužitelj sklopio Ugovor o kreditu 150054/1, a prethodno je upravo tužitelj Ishodio lokacijsku dozvolu za rekonstrukciju i izgradnju prometnica u naselju Vrbik, dakle, da da se je radilo o projektu tužitelja pa da je logično da je tužitelj dao tuženici "obeštećenje" u vidu zasnivanja založnog prava na njegovim nekretninama. Navodi da je površina nekretnina koje je ona dala u zalag društvu Croatia Lloyd d.d. radi osiguranja povrata zajma od društva SG VRBIK 1978 d.o.o., veća nego što to proizlazi iz zemljišnih knjiga (oko 82 m²), da se u naravi radi o uređenom ugostiteljskom objektu za pripremu i posluživanje hrane, a da

su tužitelji poslovnih prostora na kojima je ona stekla založno pravo u stanju visokog roba u a.

5. Na izričit upit suda radi osiguranja koje tražbine tuženice je osnovano založno pravo na nekretninama tužitelja, dakle, koja je pravna osnova, iznos i dužnik te tražbine, tuženica je izjavila da Croatia osiguranje d.d., kao univerzalni pravni sljednik društva Croatia Lloyd d.d., vodi ovršni postupak protiv tuženice pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu, pod poslovnim brojem Ovr-3771/15, temeljem Sporazuma radi osiguranja novčane tražbine sklopljenog 13. studenog 2012. između Croatia Lloyd d.d., SG VRBIK 1978 d.o.o. i tuženice, kojim je na tuženičnim nekretninama zasnovano založno pravo u korist Croatia Lloyd d.d. radi osiguranja tražbine povrata zajma prema SG VRBIK 1978 d.o.o., da će se provedbom te ovrhe smanjiti imovina tuženice, a povećati imovina tužitelja, budući da on u tom iznosu više neće imati dug prema Croatia Lloyd d.d., čija da je tražbina u stečajnom postupku nad tužiteljem u cijelosti priznata.

6. Tužitelj navodi da kredit kojeg je dobio od društva Croatia Lloyd d.d. temeljem Ugovora o kreditu 150054/1 nije služio realizaciji projekta u Vrbiu, s obzirom da je taj ugovor sklopljen 2. ožujka 2006., a lokacijska dozvola za izgradnju i rekonstrukciju pristupnih cesta u tom naselju ishoda je 5. listopada 2010. Nadalje, da činjenica da je u stečajnom postupku koji se vodi nad njime u 2019. priznata tražbina društva Croatia Lloyd d.d., odnosno njegova pravnog sljednika Croatia osiguranje d.d., ne govori ništa o pravnoj osnovi tražbine tuženice koja se je osiguravala u 2015. sklapanjem pobijanog sporazuma o zasnivanju založnog prava na nekretninama tužitelja. Ističe da tuženica u 2015., kada je sklopljen pobijani ugovor, nije uopće imala tražbinu koja se je mogla osigurati zasnivanjem založnog prava na nekretninama tužitelja, a kako nekretnine koje je ista dala u zalog radi osiguranja tražbine povrata zajma prema SG VRBIK 1978 d.o.o. još uvijek nisu prodane u ovršnom postupku, to da tuženica još uvijek nema takvu tražbinu.

7. Na izričit ponovni upit suda tko je bio dužnik tražbine tuženice koja se je osigurala zasnivanjem založnog prava na nekretninama tužitelja te kako se je došlo do njenog iznosa od 290.000,00 eura, je li se radilo o pretpostavljenoj vrijednosti nekretnina koje je tuženica dala u zalog, a koje su se trebale prodati u ovršnom postupku radi namirenja duga SG VRBIK 1978 d.o.o., kao i jesu li iste prodane, tuženica je uputila na njene navode iz podneska od 26. ožujka 2021. te predložila da se radi utvrđenja tih činjenica sasluša kao svjedok Zvonimir Škegro, tadašnji zastupnik po zakonu tužitelja.

8. Tijekom dokaznog postupka pročitani su izvadak iz sudskog registra za tužitelja (list 7. – 8. spisa), obavijest o razlučnom pravu tuženice u stečajnom postupku nad tužiteljem (list 9. – 10. spisa), Sporazum o zasnivanju založnog prava na nekretnini sklopljen 6. ožujka 2015. između tužitelja kao založnog dužnika i tuženice kao založnog vjerovnika solemničan od strane Javnog bilježnika Nikole Tadića, Zagreb, Prilaz Gjura Deželića 23 (list 11. – 15. spisa, dalje u tekstu: Sporazum o založnom pravu na nekretninama tužitelja), Izvadak iz zemljišnih knjiga Općinskog građanskog suda u Zagrebu, za zk ul. 12916 poduloške 24 i 25 k.o. Grad Zagreb i za zk ul. 8886 poduloške 74 i 78 k.o. Grad Zagreb (list 16. – 22. spisa), ispis s mrežne stranice sudreg.pravosudje.hr (list 23. spisa), djelomični povijesni izvadak iz sudskog registra za SG FOS d.o.o. (list 24. – 25. spisa), djelomični povijesni

izvadak iz sudskog registra za SG KRISTALI 1978 d.o.o. (list 26. – 27. spisa), Ugovor o ustupu tražbina sklopljen 28. kolovoza 2015. između SG FOS d.o.o. kao ustupitelja i SG KONZALT J.d.o.o. kao primatelja s aneksom (list 28. – 32. spisa), tužba koju je tužitelj podnio protiv SG KONZALT J.d.o.o. 20. svibnja 2020. kod ovog suda (list 33. – 39. spisa), rješenje ovog suda, St-3048/16-106 od 3. listopada 2019. (list 40. – 43. spisa), popis vjerovnika tužitelja sastavljen od strane stečajnog upravitelja tužitelja 29. ožujka 2019. (list 78. – 79. spisa), izvješće stečajnog upravitelja tužitelja o gospodarskom položaju i njegovim uzrocima s popisom predmeta stečajne mase, popisom vjerovnika i pregledom imovine i obveza od 5. veljače 2019. (list 80. – 88. spisa), lokacijska dozvola izdana 5. listopada 2010. tužitelju za rekonstrukciju i izgradnju pristupnih prometnica s pripadajućom komunalnom infrastrukturom u naselju Vrbik u Zagrebu (list 91. – 94. spisa), knjigovodstvena Isprava Croatia Lloyd d.d. od 30. studenog 2014. o stanju duga tužitelja po Ugovoru o kreditu 150054/1 (list 95. – 96. spisa), podaci o stanju duga tužitelja i SG VRBIK 1978 d.o.o. prema Croatia Lloyd d.d. (list 97. – 98. spisa), dopisi tužitelja i SG VRBIK 1978 d.o.o. od 25. srpnja 2016. i 12. siječnja 2018. upućeni Croatia Lloyd d.d. (list 99. – 104. spisa), nalaz i mišljenje vještaka Mirka Hvale o procjeni vrijednosti nekretnina tuženice izrađeni za potrebe ovršnog postupka Općinskog građanskog suda u Zagrebu, Ovr-3711/15 (list 105. – 108. spisa), procjene vrijednosti nekretnina tužitelja upisanih u zk ul. 12916 poduloške 24 i 25 k.o. Grad Zagreb (list 109. – 142. spisa), Ugovor o zajmu sklopljen 13. studenog 2012. između zajmodavca Croatia Lloyd d.d. i zajmoprimca S.G. VRBIK d.o.o. (list 152. – 154. spisa), Sporazum radi osiguranja novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini sklopljen 13. studenog 2012. između Croatia Lloyd d.d. kao zajmodavca, SG VRBIK 1978 d.o.o. kao korisnika zajma, tužitelja kao založnog dužnika 1 i tuženice kao založnog dužnika 2 (list 155. – 162. spisa), izvadak iz Očevidnika o danima insolventnosti FINA-e za tužitelja (list 165. – 175. spisa), prijedlog stečajnog vjerovnika Branka Jukića za otvaranje stečajnog postupka nad tužiteljem od 29. ožujka 2016. (list 176. – 177. spisa) te je saslušan svjedok Zvonimir Škegro (list 323. – 325. spisa).

9. Ocjenom izvedenih dokaza, sukladno odredbi čl. 8. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 28/2013., 89/2014. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/2019., dalje u tekstu: ZPP), sud je zaključio da su tužbeni zahtjevi osnovani.

10. Predmet spora jest pobijanje Sporazuma o založnom pravu na nekretninama tužitelja utvrđenjem da je isti bez pravnog učinka prema stečajnoj masi tužitelja te brisanjem založnog prava koji je temeljem istog upisan na nekretninama tužitelja upisanim u zk ul. 12916 poduloške 24 i 25 k.o. Grad Zagreb.

11. Među strankama je sporno jesu li ispunjene opće i posebne pretpostavke za pobijanje predmetne pravne radnje te je li tuženica pasivno legitimirana u predmetnom parničnom postupku.

12. Prije svega, prema odredbi čl. 212. st. 1., 2. i 3. SZ-a pravne radnje stečajnoga dužnika ovlašten je pobijati stečajni upravitelj u ime stečajnoga dužnika na temelju odobrenja suda, tužba se podnosi protiv osobe prema kojoj je pobijana radnja poduzeta, u roku od godinu i pol dana od otvaranja stečajnoga postupka.

13. Ako se zahtjev za pobijanje pravne radnje prihvati, pobijena pravna radnja je bez učinka prema stečajnoj masi i protivna strana dužna je vratiti u stečajnu masu sve imovinske koristi stečene na osnovi pobijene radnje (čl. 212. st. 7. SZ-a).

14. Iz rješenja ovog stečajnog suda, St-3048/16-106 od 3. listopada 2019., proizlazi da je stečajni upravitelj dobio odobrenje za pobijanje predmetnog Sporazuma o založnom pravu na nekretninama tužitelja (stavak 1.2. i 1.3. izreke rješenja), a kako je stečajni postupak nad tužiteljem otvoren rješenjem od 22. studenog 2018., objavljenim na e-Oglasnoj ploči istog dana, to je rok za pokretanje predmetne parnice bio do zaključno 22. svibnja 2020., a kako je tužba u ovom predmetu podnesena 20. svibnja 2020., to je ista pravovremena.

15. Budući da su parnicama za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika pasivno legitimirane osobe prema kojima je pobijana radnja poduzeta, a to su redovito, ali ne i isključivo, vjerovnici stečajnog dužnika, a tuženica je založni (razlučni) vjerovnik tužitelja prema kojoj je poduzeta pravna radnja sklapanja pobijanog Sporazuma o založnom pravu na nekretninama tužitelja, to je istaknuti prigovor promašene pasivne legitimacije neosnovan.

16. Prema odredbi čl. 198. SZ-a pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnoga postupka kojima se remeti ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika (oštećenje vjerovnika), odnosno kojima se pojedini stečajni vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje vjerovnika), stečajni upravitelj u ime stečajnoga dužnika i stečajni vjerovnici mogu pobijati u skladu s odredbama SZ-a, s time da je s pravnom radnjom izjednačeno i propuštanje zbog kojeg je stečajni dužnik izgubio kakvo pravo ili kojim su protiv njega imovinskopravni zahtjevi bili zasnovani, održani ili osigurani.

17. Dakle, opće pretpostavke pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika su da je pravna radnja/propuštanje poduzeta prije otvaranja stečaja nad stečajnim dužnikom (iznimka je propisana odredbom čl. 215. SZ-a), da stečajna masa nije dostatna za namirenje tražbina svih stečajnih vjerovnika, jer samo u tom slučaju se pobijanom radnjom može remetiti ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika i/ili se pojedini stečajni vjerovnici mogu stavljati u povoljniji položaj te da bi se uspješnim pobijanjem pravne radnje omogućilo bolje i potpunije namirenje stečajnih vjerovnika tako što bi se u stečajnu masu vratile pravne koristi koje su stečene temeljem te pravne radnje ili bi se spriječilo da iste prijeđu na protivnika pobijanja.

18. Smatra se da je pravna radnja poduzeta u vrijeme kada nastupe njeni pravni učinci, što je u slučaju ugovora o zasnivanju založnog prava na nekretnini datum podnošenja prijedloga za uknjižbu založnog prava u zemljišnoj knjizi, u smislu odredbe čl. 209. st. 1. i 2. SZ-a, što je u odnosu na pobijani ugovor bilo 28. svibnja 2015., dakle, prije otvaranja stečajnog postupka nad tužiteljem 22. svibnja 2020.

19. Iz pregleda imovine i obveza stečajnog dužnika (tužitelja) proizlazi da je knjigovodstvena vrijednost njegove ukupne imovine 12.389.862,00 kn, dok tražbine stečajnih vjerovnika viših isplata redova iznose 135.258.544,28 kn, dakle, proizlazi da stečajna masa tužitelj nije dostatna za namirenje tražbina stečajnih vjerovnika pa bi se uspješnim pobijanjem Sporazuma o založnom pravu na nekretninama tužitelja postiglo rasterećenje tužiteljevih nekretnina od založnog prava upisanog u korist

tuženice, čime bi se, s obzirom da se u drugoj parnici pobija ugovor kojim je na tim istim nekretninama založno pravo nakon tuženice stekao SG KONZALT j.d.o.o. eventualna posljedica koje bi bilo rasterećenje predmetnih nekretnina i od tog založnog prava, postiglo bolje (potpunije) namljenje stečajnih vjerovnika tužitelja.

20. Stoga bi proizlazilo da su ispunjene sve opće pretpostavke za pobijanje pravne radnje sklapanja Sporazuma o založnom pravu na nekretninama tužitelja.

21. Tužitelj smatra da je predmetna pravna radnja pobojna ili kao namjerno oštećenje stečajnih vjerovnika, u smislu odredaba čl. 202. SZ-a ili kao pravna radnja bez naknade, u smislu odredbe čl. 203. SZ-a.

22. Odredbom čl. 203. st. 1. SZ-a određeno je da se pravna radnja dužnika bez naknade ili uz neznatnu naknadu može pobijati, osim ako je poduzeta četiri godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka.

23. Pobijani Sporazum o založnom pravu na nekretninama tužitelja je, naizgled, pravna radnja bez naknade, zato jer tužitelj istim, za osiguranje koje daje tuženici, ne dobiva nikakvu protučinidbu, a pobijani ugovor poduzet je unutar 4 godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka (pobijani ugovor sklopljen je 6. ožujka 2015., prijedlog za upis založnog prava u zemljišnoj knjizi, temeljem istog, podnesen je 28. svibnja 2015., a prijedlog za otvaranje stečaja nad tužiteljem je podnesen 29. ožujka 2016.).

24. Međutim, kada se uzmu u obzir navodi svjedoka Zvonimira Škegre da je izgradnja poslovno-stambene zgrade koja se je financirala, između ostalog, zajmom kojeg je Croatia Lloyd d.d. odobrila društvu kćeri tužitelja SG Vrbik 1978 d.o.o., radi osiguranja kojeg je tuženica založila svoje nekretnine koje su predmet prodaje u ovršnom postupku Općinskog građanskog suda u Zagrebu, Ovr-3771/15 te koje su u tom postupku konačno i prodane u kolovozu 2022. (za što je tuženici i dano "obeštećenje" u vidu hipoeke na tužiteljevim nekretninama), predstavljala poslovni projekt tužitelja te da mu se čini da taj zajam, temeljem Ugovora o zajmu 150085/1 od 13. studenog 2012., nije bio isplaćen društvu SG Vrbik 1978 d.o.o., iako je on bio korisnik kredita, već samom tužitelju, tada bi proizlazilo, u širem smislu, da je zasnivanje u korist tuženice založnog prava na nekretninama tužitelja, pobijanim sporazumom, u stvari protučinidba koju tužitelj daje tuženici za njenu činidbu zasnivanja založnog prava u korist Croatia Lloyd d.d., kojim se je osiguravala tražbina zajma isplaćenog izravno tužitelju i korištenom za financiranje poslovnog projekta tužitelja. *nebitno da li je dot tužitelj ili protiv tužitelja*

25. Stoga se, u širem smislu, ne radi o pravnoj radnji dužnika bez naknade niti uz neznatnu naknadu pa nije ostvarena posebna pretpostavka pobijanja iz odredbe čl. 203. st. 1. SZ-a. *86-V*

26. Valja istaknuti da tužitelj izričito navodi da tuženica prema njemu nema niti može imati ikakvu tražbinu koja se je mogla osigurati sklapanjem pobijanog Sporazuma o založnom pravu na nekretninama tužitelja, što nije sporila niti tuženica, koja je u žalbi protiv ranije prvostupanjske presude tvrdila da bi mogla steći tražbinu prema društvu povezanom s tužiteljem, stoga nisu jasni navodi drugostupanjskog suda iz ukidne odluke da ovaj sud nije izveo dokaze iz kojih bi se moglo utvrditi ima li *2*

SUBROGACIJA

tuženica tražbinu prema tužitelju te da stranke nisu niti osporavale regresno pravo tuženice prema tužitelju, s obzirom da su takvi zaključci drugostupanjskog suda u izričitoj suprotnosti s navodima samih stranaka te sa sadržajem isprava u spisu.

27. Međutim, za ocjenu valjanosti pobijanog Sporazuma o založnom pravu na nekretninama tužitelja nije relevantno ima li tuženica tražbinu neposredno prema tužitelju, već je li tuženica prema bilo komu imala tražbinu koja se je mogla osigurati i, ako jest, prema komu i po kojoj pravnoj osnovi.

28. Na dva izričita upita suda, prvi puta na ročištu od 18. ožujka 2021., a drugi puta na ročištu od 22. travnja 2021., o tome koja tražbina tuženice (pravna osnova, dužnik i iznos) je bila predmetom osiguranja u pobijanom Sporazumu o založnom pravu na nekretninama tužitelja, tuženica se nije mogla decidirano izjasniti. → 2

29. U podnesku 26. ožujka 2021. tuženica navodi da pravna osnova osigurane tražbine proizlazi iz Ugovora o zajmu kojeg je 13. studenog 2012. sklopilo društvo Croatia Lloyd d.d. i SG VRBIK 1978 d.o.o., iz činjenice da je tužitelj u stečajnom postupku priznao tražbinu Croatia Lloyd d.d. "u spornom iznosu" te iz Sporazuma radi osiguranja novčane tražbine zasnivanjem založnog prava koji je sklopljen 13. studenog 2012. između društva Croatia Lloyd d.d., SG VRBIK 1978 d.o.o., tužitelja i tuženice, s obzirom da je tuženica svojom imovinom jamčila za naplatu dugova SG VRBIK d.o.o. i tužitelja, a naplatom potraživanja društva Croatia Lloyd d.d. će se njena imovina smanjiti za vrijednost nekretnina koje je založila, dok će se za isti iznos smanjiti dug koji tužitelj ima prema Croatia Lloyd d.d.

30. Međutim, iz navedenih ugovora ne proizlazi da tuženica ima tražbinu prema tužitelju, budući da je zajmoprimac po Ugovoru o zajmu od 13. studenog 2012. društvo SG VRBIK 1978 d.o.o., a ne tužitelj te je tuženica dala u zalog svoje nekretnine radi osiguranja namirenja tražbine zajmodavca prema zajmoprimcu SG VRBIK 1978 d.o.o., a ne prema tužitelju, stoga bi tuženica, eventualno, u trenutku kada se njene nekretnine prodaju u ovršnom postupku radi namirenja tražbine ovrhovoditelja (nekada Croatia Lloyd d.d., a danas Croatia osiguranje d.d.), zakonskom subrogacijom, u smislu odredbe čl. 91. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/2005., 41/2008., 125/2011., 78/2015., 29/2018., dalje u tekstu: ZOO), mogla stupiti u pravnu poziciju navedenog vjerovnika i steći tražbinu prema SG VRBIK 1978 d.o.o. do visine iznosa namirene tražbine ovrhovoditelja, ali ne i prema tužitelju.

31. Iako tuženica takve činjenične navode nije nikada iznijela, sud je o pravnoj osnovi, dužniku i iznosu tražbine koja se osigurava donio zaključak temeljem svih dokaza izvedenih u predmetnom postupku, pri čemu je svjedok Zvonimir Škegro izjavio da se je do iznosa osigurane tražbine tuženice u visini od 290.000,00 eura došlo tako što je to bila vrijednost nekretnina tuženice koje je ona založila u svrhu osiguranja zajma Croatia Lloyd d.d. prema procjeni vještaka (Iako taj navod nije ničime potkrijepljen, osobito ne nalazom i mišljenjem vještaka, niti onog koji je izrađen za potrebe sklapanja sporazuma o osiguranju tražbine Croatia Lloyd d.d. zasnivanjem založnog prava na nekretninama tuženice, niti nalazom i mišljenjem vještaka iz ovršnog postupka koji se vodi na tim nekretninama, budući da je tuženica u sudski spis dostavila samo prve dvije stranice nalaza vještaka iz ovršnog postupka, iz kojih nije vidljiva procjena vrijednosti tih nekretnina, dok se dostavljena procjena

nekretnina izrađena izvan ovršnog postupka ne odnosi na založene nekretnine tuženice).

32. Dakle, u vrijeme sklapanja pobijanog Sporazuma o založnom pravu na nekretninama tužitelja postojala je eventualna buduća tražbina tuženice prema društvu SG Vrbik 1978 d.o.o., koju bi ona stekla ukoliko bi kreditor o založni vjerovnik Croatia Lloyd d.d. u ovršnom postupku namirio svoju tražbinu prema korisniku kredita SG Vrbik 1978 d.o.o. prodajom tuženičinih založenih nekretnina, do visine namirenog iznosa kreditne tražbine (predmetom osiguranja založnim pravom mogu biti i buduće tražbine, ako su iste određene ili barem odredive), što je isti, po univerzalnom pravnom sljedniku društvu Croatia osiguranje d.d. i učinio u kolovozu 2022. za iznos od oko 850.000,00 kn.

33. Međutim, prema odredbi čl. 202. st. 1. SZ-a pravna radnja koju je dužnik poduzeo u posljednjih deset godina prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili nakon toga s namjerom da ošteti svoje vjerovnike može se pobijati ako je druga strana u vrijeme poduzimanja radnje znala za namjeru dužnika. Znanje za namjeru pretpostavlja se ako je druga strana znala da dužniku prijeti nesposobnost za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici.

34. Smatrat će se da je vjerovnik znao da dužniku prijeti nesposobnost za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici ako je znao ili je morao znati za okolnosti iz kojih se nužno moralo zaključiti da je dužnik nesposoban za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici (čl. 202. st. 2. SZ-a).

35. Naplatni ugovor sklopljen između dužnika i njemu bliske osobe može se pobijati ako se stečajni vjerovnici njime izravno oštećuju. Taj se ugovor ne može pobijati ako je sklopljen ranije od dvije godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili ako druga strana dokaže da joj u vrijeme sklapanja ugovora nije bila poznata niti joj je morala biti poznata namjera dužnika da ošteti vjerovnike (čl. 202. st. 3. SZ-a).

36. S obzirom da je prethodno zaključeno da pobijani Sporazum o založnom pravu na nekretninama tužitelja nije pravna radnja bez naknade, radi se, stoga, o naplatnom pravnom poslu, a tuženica je supruga tadašnjeg zastupnika po zakonu tužitelja, dakle, dužniku bliska osoba, u smislu odredbe čl. 207. st. 2. t. 3. SZ-a, s time da se pobijanim sporazumom vjerovnici tužitelja izravno oštećuju, zato jer se njime omogućuje tuženici naplata njene tražbine iz vrijednosti nekretnina tužitelja (arg. iz čl. 201. st. 2. SZ-a), a isti je sklopljen unutar dvije godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad tužiteljem (sporazum je sklopljen 6. ožujka 2015., a prijedlog za otvaranje stečaja je podnesen 29. ožujka 2016.), to bi predmetni Sporazum bio pobojan sukladno odredbi čl. 202. st. 3. SZ-a, izuzev ako tuženica ne dokaže da joj nije bila niti joj je morala biti poznata namjera dužnika da ošteti svoje vjerovnike.

37. Kako iz Očevidnika redosljeda osnova za plaćanje koji vodi Financijska agencija proizlazi da je tužitelj imao evidentirane neizvršene osnove za plaćanje, dakle, da su mu računi bili u trajnoj blokadi od 9. lipnja 2014., to se smatra da je tužitelj u vrijeme sklapanja pobijanog Sporazuma o založnom pravu na nekretninama tužitelja bio nesposoban za plaćanje.

38. Svjedok Zvonimir Škegro, koji je kao tadašnji zastupnik po zakonu tužitelja potpisao pobijani sporazum u ime tužitelja, izjavio je da je odlučio sklopiti sa svojom suprugom pobijani Sporazum kada je shvatilo da se cijeli projekt izgradnje poslovno – stambene zgrade (kojeg je financirao Croatia Lloyd d.d. zajmovima, koji su bili osigurani založnim pravima na nekretninama tužitelja i tuženice) financijski strmoglavljuje, kako bi se tuženici dalo koliko – toliko osiguranje.

39. Dakle, svjedok Zvonimir Škegro je bio svjestan da tužitelj loše posluje, nije mu moglo ostati nepoznato da su računi tužitelja već skoro jednu godinu u blokadi, da je Croatia Lloyd d.d. već pokrenuo ovršni postupak na nekretninama tuženice kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu, Ovr-3711/14 (kao što se to navodi u odredbi čl. 4. pobijanog Sporazuma) te da tuženica neće moći namiriti svoje regresno potraživanje prema SG Vrbik 1978 d.o.o. (koje bi stekla u trenutku prisilne prodaje njenih nekretnina radi podmirenja kreditnog duga SG Vrbik 1978 d.o.o.), slijedom čega, s ciljem da preduhitri ostale osobne vjerovnike tužitelja, sklapa pobijani Sporazum o založnom pravu na svojim nekretninama te na taj način omogućuje tuženici namirenje navedenog regresnog potraživanja.

40. Stoga je zaključeno da je poduzimanjem pobijanog pravnog posla tužitelj imao namjeru oštećenja svojih vjerovnika i da je tuženica, kao tužitelju bliska osoba, za tu namjeru znala.

41. Nisu uvjerljivi navodi svjedoka Zvonimira Škegre da njegova supruga (tuženica) nije imala nikakvih saznanja o poslovanju tužitelja, da je ona pjesnikinja s kojom on nije nikada razgovarao o poslu, s obzirom da iz isprava dostavljenih u predmetni spis proizlazi da je tuženica bila involvirana u poslovanje tužitelja i s njime povezanih društava.

42. Tako je primjerice tuženica jedan od članova društva SG Fos d.o.o. te SG Kristali 1978 d.o.o., za koje je svjedok Zvonimir Škegro izjavio da su ista poslovno surađivala s tužiteljem, jer se radi o tužiteljevim društvima kćerima, mada iz sudskog registra ne proizlazi da im je osnivač/član društva tužitelj, već da je jedan od članova društva SG Fos d.o.o. društvo SG Svetice 1978 d.o.o., čiji je jedini član društva bio tužitelj, dakle, radi se o društvu unuci, a članovi društva moraju biti upoznati s poslovanjem društva preko izvješća njegove uprave, a nevjerojatno je da bi tuženica bila upoznata s poslovanjem društva SG Fos d.o.o., a da ne bi bila upoznata s lošim financijskim stanjem tužitelja, s obzirom da bez lošeg financijskog stanja tužitelja ne bi niti postojao razlog da tužitelj pristupi sklapanju pobijanog Sporazuma o založnom pravu na svojim nekretninama.

43. Iako je sud u ovom postupku odredio i izvođenje dokaza saslušanjem tuženice, isto nije bilo moguće, iz razloga što tuženica nije pristupila na ročište koje je bilo određeno radi njenog saslušanja, o razlozima nepristupanja sud je obavijestio njen odvjetnik na tom ročištu, navodeći da tuženica boluje od karcinoma te da je hospitalizirana i čeka operaciju, mada iznijete navode nije potkrijepio nikakvom medicinskom dokumentacijom, niti ih je bilo kada do tog ročišta spomenuo, iako se po naravi stvari radi o takvim zdravstvenim tegobama koje nisu mogle nastati preko noći, a i nije se mogao očitovati kada bi bilo moguće saslušati tuženicu.

44. Stoga je sud odustao od izvođenja tog dokaza, zaključivši da i bez njenog saslušanja može donijeti odluku o tužbenim zahtjevima temeljem ostalih izvedenih dokaza.

45. Dakle, zaključeno je da pobijani Sporazum o založnom pravu na nekretninama tužitelja predstavlja namjerno oštećenje vjerovnika tužitelja, u smislu odredbe čl. 202. SZ-a.

46. Prema odredbi čl. 212. st. 5. SZ-a ako sud usvoji tužbu za pobijanje pravne radnje, pobijena pravna radnja je bez učinka prema stečajnoj masi i protivna je strana dužna vratiti u stečajnu masu sve imovinske koristi stečene na osnovi pobijene radnje.

47. Stoga je valjalo prihvatiti tužbene zahtjeve na način da se utvrdi da je pobijani Sporazum o založnom pravu na nekretninama tužitelja bez pravnog učinka prema stečajnoj masi tužitelja te da se odredi brisanje uknjižbi založnih prava upisanih temeljem navedenog Sporazuma na nekretninama tužitelja u korist tuženice u zemljišnim knjigama Općinskog građanskog suda u Zagrebu.

48. Kako je tužitelj u cijelosti uspio u predmetnoj parnici, tuženica mu je dužna naknaditi troškove parničnog postupka, dok je svoje troškove dužna sama snositi (čl. 154. st. 1. ZPP-a).

49. Budući da su oba tužbena zahtjeva nenovčana, a tužitelj je u tužbi naznačio vrijednost predmeta spora u iznosu od 2.189.500,00 kn, kao kunsku protuvrijednost iznosa od 290.000,00 euća, za koji iznos bi se rasteretile nekretnine tužitelja uspjehom tužitelja u ovoj parnici, budući da toliko navodno iznosi osiguranja tražbina tuženice, kojoj vrijednosti predmeta spora je tuženik prigovorio, a sud ju je rješenjem od 18. ožujka 2021. prihvatio, sukladno odredbi čl. 40. st. 3. ZPP-a, vodeći, se i argumentacijom iz odredbe 39. ZPP-a, to proizlazi da je vrijednost predmeta spora svakog od ukupna dva postavljena tužbena zahtjeva 1.094.750,00 kn (čl. 37. ZPP-a).

50. Tužitelju pripada naknada troškova parničnog postupka za tužbu u iznosu od 27.375,00 kn (Tbr. 7/1 i Tbr. 42 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika /Narodne novine, broj: 142/2012., 103/2014., 118/2014., 107/2015., dalje u tekstu: OT/), za podnesak od 12. ožujka 2021. u iznosu od 27.375,00 kn (Tbr. 8/1 i Tbr. 42 OT-a), za ročište od 18. ožujka 2021. u iznosu od 27.375,00 kn (Tbr. 9/1 i Tbr. 42 OT-a), za podnesak od 13. travnja 2021. u iznosu od 625,00 kn (Tbr. 8/3 i Tbr. 42 OT-a), za ročište od 22. travnja 2021. u iznosu od 27.375,00 kn (Tbr. 9/1 i Tbr. 42 OT-a), za žalbu protiv presude u iznosu od 34.218,75 kn (Tbr. 10/1 i Tbr. 42 OT-a), za podnesak od 26. svibnja 2022. u iznosu od 625,00 kn (Tbr. 8/3 i Tbr. 42 OT-a), za ročište od 9. lipnja 2022. u iznosu od 27.375,00 kn (Tbr. 9/1 i Tbr. 42 OT-a), za ročište od 10. listopada 2022. u iznosu od 27.375,00 kn (Tbr. 9/1 i Tbr. 42 OT-a) i za sudske pristojbe za tužbu, presudu i žalbu protiv presude u iznosima od po 5.000,00 kn (Tbr. 1/1, 2/1 i 3/1 Uredbe o tarifi sudskih pristojbi /Narodne novine, 53/2019., 92/2021./), dakle, ukupno mu pripada 214.718,75 kn.

51. Tužitelju ne pripada naknada za podnesak od 1. srpnja 2022., jer isti nije bio potreban za vođenje predmetne parnice, u smislu odredbe čl. 155. st. 1. ZPP-a niti za pristup na ročište za objavu presude, jer taj trošak nije potreban za vođenje parnice.

s obzirom da ako stranka koja je uredno pozvana na navedeno ročište na isto ne pristupi, može istog dana preuzeti sadržaj presude s e-oglasne ploče suda i na taj način na vrijeme biti upoznata s istom, kako bi u roku podnijela žalbu, a ukoliko nema namjere podnijeti žalbu, tada ionako ne bi mogla postići ovrhu presude bez otisnute potvrde pravomoćnosti i ovršnosti, a koja se iskazuje tek nakon proteka žalbenog roka, slijedom čega je stranka ponovno dužna pristupiti sudu nakon održavanja ročišta za objavu presude, kojom prigodom može preuzeti i službeni otpravak presude.

52. Stoga je preko iznosa od 214.718,75 kn do zahtijevanog iznosa od 296.843,75 kn, za iznos od 82.125,00 kn, zahtjev tužitelja za naknadu troškova pamičnog postupka valjalo odbiti kao neosnovan.

53. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu 17. studenog 2022.

Sutkinja:
Ivana Manestar

Dokument je elektronički potpisan:
IVANA MANESTAR

Vrijeme potpisivanja:
17-11-2022
12:02:10

DN:
C=HR
O=TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU
2.5.4.97=#13004852337333838313838373732
L=ZAGREB
S=MANESTAR
G=IVANA
CN=IVANA MANESTAR

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv presude dopuštena je žalba Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u roku od 15 dana od dana kada se smatra da je dostava presude obavljena (za stranku koja je bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), odnosno u roku od 15 dana po primitku presude (za stranku koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), koja se podnosi putem ovog suda u dva primjerka za sud i u jednom primjerku za svaku protivnu stranku.

DNA:

- tužitelju po punomoćniku

- tuženici po punomoćniku
